

Veljeä ei jätetä, nuoria ei unohdeta

Valtakunnan virallinen räätäjä Hannu Taanila mollasi sotaveteraaneja radio-ohjelmissaan 60- ja 70-luvulla. Hän meuhkasi, että oma syyne, mitä menitte sinne. Ääriyasemmisto tapaili taustakuorossa samaa säveltä. Taistolaisilta taisi jäädä huomaamatta, että Neuvostoliitossa suuren isänmaallisen sodan veteraaneja suorastaan palvottiin – ainakin virallisesti.

Neuvostoliiton romahdettua moni pilvilinna luhistui. Silloin vasta Suomessakin tajuttiin ja tunnustettiin, miltä kohtaloilta olimmekaan välttyneet. Sotaveteraanien arvostus alkoi nousta kohisten. Viron kohtaloista kertovat koskettavat kirjat, Sofi Oksasen etunenässä, auttoivat meitä vielä paremmin ymmärtämään Neuvosto-Virossa vallinneiden olojen todellisen tilan.

Johtuneeko edellä mainituista poliittisista seikoista, että kansallinen veteraanipäivä on aika nuori instituutio. Juhlan vietto alkoi vasta vuonna 1987. Se oli presidentti Koiviston aikaa. Koivistoa on soimattu kovasti siitä, ettei hän tarttunut orastavaan mahdollisuuteen keskustella Karjalan asiasta ja ettei hän tukenut Viron itsenäisyyspyrkimyksiä. Veteraanien asiassa Koivisto saanee puhtaat paperit.

Kansallisen veteraanipäivän valtakunnallinen pääjuhla järjestettiin Jyväskylän paviljongissa. Yhteensä juhlan eri tilaisuuksiin osallistui yli 5000 henkeä. Juhlapuheen piti tasavallan presidentti Niinistö. Presidentin puheen tärkein viesti lienee sen lopussa lausuttu: ”Kunnioitetut veteraanimme! Voitte ylpeinä katsoa työnne jälkeä. En usko, että maailmalla kukaan olisi sotien aikana osannut ennustaa, että tuo pieni kansa vielä nousee muutaman vuosikymmenen aikana oikeus-, sivistys- ja hyvinvointivaltioksi, jota sitten pidetään monessa suhteessa mallimaana.”

Salossa järjestettiin myös kaupungin pääjuhla, mutta juhlittiin Perniössäkin, tosin vähän vaatimattomammassa ympyröissä. Tummapukuista juhlakansaa oli kerääntynyt mukavasti seurakuntatalon saliin. Tavanomaisten rutiinien lisäksi saatiin kokea muutakin vaikuttavaa ohjelmaa.

Paikkakunnalla hyvin tunnettu näyttelijä, lausuja ja laulaja Kauko Kuparinen esitti sota-ajan puvussaan kuusi Yrjö Jylhän runoa. Niistä ei nykykielellä ilmaistuna puuttunut katuuskottavuutta. Ihaillaan kovasti Junnu Vainion ja Juice Leskisen täydellisiä riimityksiä, mutta kyllä Jylhä taitaa vielä voittaa. Kuparisen eläytyminen ja vaikuttava tauotus sai selkäpiit kutisemaan.

Tilaisuuden puhujaksi oli saatu 17-vuotias lukiolainen Samuli Suonenvirta Perniöstä. Hän oli valmistellut puheensa huolellisesti ja mitä ilmeisimmin myös harjoitellut. Hän siteerasi fiksusti pariinkin otteeseen ikoniamme Adolf Ehrnroothia, jolla oli tapana rohkaista nuorempaa polvea narisemalla, että kyllä tekin pystyisitte samaan tilanteen niin vaatiessa. Tämä puhe ei varmaan jää Samulin viimeiseksi.

Perniön mieskuoro lauloi Matti Leikkosen johdolla kolme koskettavaa laulua, joista viimeinen, Sibeliuksen Finlandia soi erikoisen hienosti. Kyllä lähti komeasti jo melko ikääntyneestä 11-miehisestä joukosta!

Tällainen tilaisuus ei ilmeisesti olisi mitään ilman kunnan kahvitusta. Kotitekoisilta maistuvat piirakat ja pullat sekä färski kahvi kävivät kaupaksi! Minäkin santsasin.

pajen